

slaget. Hvad derimod Forslaget i dets Enkeltheder angaar, skal jeg indrømme, at der kan være forskelligt, som muligens trænger til Kritik og Forandringer; og jeg skal som allerede nævnt selv paapege et Par Punkter, hvor jeg mener, der kunde være Anledning dertil. Der er for det første § 18 i Lovforslaget, som foreslaar, at enhver Husmand, der allerede er Medlem af en af de bestaaende Husmandskreditforeninger, skal kunne blive optaget under denne Lovs Bestemmelser. Der er mange af disse Husmænd, der sidde meget smaat i det og have vanskeligt ved at klare sig, og for hvem det vilde være til stor Fordel, om de kunde komme ind under denne Lovs Bestemmelser. Smidlertid skal jeg indrømme, at det har sin Fare, idet mange, som ikke behøvede det, vilde træde ud af Husmandskreditforeningerne og vilde søge at komme ind under og nyde Fordel af denne Lov. Det er altsaa et Spørgsmaal, om ikke hele denne Paragraf burde udgaa. Dernæst er der i § 14 foreslaaet, at af de Rentebeløb, som de paagældende Husmænd betale til vedkommende Kommune, skal $\frac{1}{6}$, altsaa $\frac{1}{2}$ pCt. af Obligations-Paaløbet, af Kommunen aarlig indbetales til Amtet. Det vilde jo, naar der kom mange Huse, være ikke saa ganske smaa Beløb, som skulde indbetales til Amtet; det skulde altsaa tjene som en Slags Reservefond til Dels til Støtte for Husmandsagen gennem Amtet; men selve Kommunen vilde have mere Brug for disse Penge, og det er derfor et Spørgsmaal, om man ikke burde lade hele den Procent, der bliver til overs af 2den Prioritet-Obligationer, blive ved de Kommuner, der besidde dem, idet den Støtte, de kunne behøve fra Amtet, ubetinget maa kunne paabyrdes dette, uden at det kan siges at ville blive noget stort Offer, der bringes under Hensyn til de store Goder, der ved Lovforslaget tilskrives hele Befolkningen; men det er jo Ting, som kunne underkastes nærmere Overvejelse. Bestemmelsen i § 12 om, at der ikke maa tinglyses faste Prioriteter ud over de til Stat og Kommune, vil jo altsaa sige, at fremtidig tilhører denne Ejendom Familien; ved Dødsfald maa den gaa i Arv til en enkelt, den maa ikke kunne deles, og skal den sælges, maa den kun sælges mod fuld kontant Betaling ud over Prioriteterne. Ved at fastholde dette, sikrer man sig bestandig at have en velstaaende Husmandsstand; i modsat Fald vil det ikke være længe, inden den ved forøgede Prioriteter er kommen i Armod og fattigdom, og saa er man ikke kommen videre, end man er nu. Dette Privilegium er jo ikke andet end det samme Privilegium, som er givet enhver

Stamhusbesidder; og jeg synes ikke, der er nogen Grund til, at man ikke kan bringe Husmændene ind under den samme Retssikkerhed med Hensyn til Opretholdelsen af deres Ejendomme, som de heldigst stillede i Samfundet, og det vil være en absolut nødvendig Betingelse for, at hele Sagen i Længden skal kunne virke til Gavn for den mindre heldigt stillede Del af Befolkningen og derigennem for os alle. Af samme Grund maa der ikke kunne gøres Udlæg hverken i Afsgrøde, Besætning, Inventar eller Indbo; thi det er klart, at kommer man først ind paa, at der kan gøres et saadant Udlæg, gaar der først blot en Ko eller et Kreatur tabt, saa er allerede Ejendommen i Forsald, og Huskommunen, som er Garant for Gælden, der indstaar i den, kan ikke være tjent med, at saadan Ejendom paa den Maade bliver ødelagt. Afsgrøde, Besætning og Inventar maa absolut høre uroffeligt fast til Panterne, som ingen man kunne gøre Udlæg i, og skulde der altsaa være Kreditorer, som ikke kunne faa deres Beløb dækkede hos Husmanden, maa de henvende sig til Kommunen, som saa overtager Administrationen, ganske som naar et lignende Forhold indtræder for de heldigst stillede Ejendomsbesiddere her i Landet, nemlig alle Stamhusbesiddere. Jeg har allerede nævnt, at Sælgeren af Jorden skulde i Genhold til § 9 modtage Købesummen i Obligationer til pari Kurs; selv om de derved skulde tabe 20 pCt. af Værdien, opvejes det ved de betydelige Udgifter, der spares, og som de ellers vilde have til Udskykning, Kortlægning, Relaksationsantegning og den Slags Ting, saa at Tabet for dem langt fra vil blive 20 pCt., naar man ser hen til den Pris, de kunde opnaa, hvis de solgte Jorden underhaanden. Og hvad Staten angaar, saa vil den i Virkeligheden ikke have noget Tab ved at renoncere paa disse Afgifter, for det er ikke noget, Staten kommer til at betale; det er ganske vist en Mindreindtægt, den faar, men en Indtægt, som den paa den anden Side ikke vilde have faaet, naar et saadant Lovforslag ikke blev vedtaget, idet da alle disse Udskytninger og Salg ikke vilde have fundet Sted, saa at Staten kun kom til at renoncere paa en Indtægt, som den under andre Forhold ikke en Gang vilde faa. Jeg tror ikke, der er flere Bemærkninger, som der er Anledning til at gøre. Endnu skal jeg dog bemærke, at i Slutningsparagraffen er der foreslaaet, at man ved Forhandling med Nationalbanken skulde søge opnaaet en Overenskomst om, at denne Bank overtog hele Forretningsførelsen. Der vilde derved vindes, at man